

Lezen: Lucas 2: 1-14 NBV

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Een kind is ons geboren, een zoon is ons gegeven. In gedachten zie je het staan op een geboortekaartje. Trotse ouders hebben het verstuurd; iedereen is blij, vooral als het met moeder en zoon goed gaat, en met vader natuurlijk ook.

Voor velen is het echter duidelijk dat het krijgen van kinderen geen automatisme is. In de adventstijd maakten we kennis met Elisabeth en Zacharias. Ze hadden graag kinderen gewild, maar het kwam er niet van. En dan op hoge leeftijd gebeurt het alsnog. Een wonder kunnen we gerust stellen.

Maar het bleef niet bij dat ene wonder. Haar nicht Maria werd ook zwanger. Dit gebeurde op een wonderlijke manier. Zwanger worden zonder de gemeenschap met een man was in die tijd heel ongewoon. De wetenschap kan ons hier tegenwoordig aardig bij helpen, maar toen nog niet.

Maria werd zwanger door een bijzonder ingrijpen van God. Daarmee werd het er voor Maria niet gemakkelijker op. Tijdens één van de afgelopen zondagen in advent hoorden we al dat Maria een verre reis maakte om haar nicht Elizabeth te ontmoeten.

In het verhaal van vandaag moet Maria opnieuw een lange reis maken. Het grote verschil is echter dat ze nu hoogzwanger is. Ze deed het nu ook niet omdat ze het graag wilde, maar omdat het moest.

Keizer Augustus had bevel gegeven dat iedereen in zijn rijk geregistreerd moest worden. Zijn werkelijke naam was Gaius Octavius, hij was een geadopteerde zoon van de bekende Julius Caesar. Sinds 29 voor Christus was hij keizer en twee jaar nadat hij keizer geworden was, kreeg hij de bijnaam 'Augustus', wat 'de verhevene' betekent. Een godsdienstige titel, waarmee hij boven de mensen verheven werd. De keizer als heer.

Deze keizer gaf bevel dat alle inwoners van zijn rijk moesten worden geregistreerd. Dat gebeurde overigens iedere veertien jaar. Eerder hoefde er in Palestina ging volkstellingen gehouden te worden omdat de Joden waren uitgesloten van de dienstplicht in het Romeinse leger.

Maar deze keer moest er dus ook in Palestina een volkstelling gehouden worden, waarschijnlijk met de bedoeling uiteindelijk het belastinggeld van iedereen te kunnen innen. Men moest zich laten inschrijven in de plaats waar men als familie oorspronkelijk vandaan kwam. Jozef en Maria, beiden afstammelingen van David, moesten zich laten inschrijven in Bethlehem.

Het was een hele reis van Nazareth naar Bethlehem, vooral als je hoogzwanger bent en bungelend op een ezel die grote afstand door soms onherbergzaam gebied moet afleggen. Lucas schetst eigenlijk wel een groot contrast door keizer Augustus als opdrachtgever te schetsen van de inschrijving en daarnaast de arme Jozef en Maria.

Augustus zou de tocht natuurlijk in een van zijn strijdagens afgelegd hebben onder begeleiding van vele soldaten. Jozef en Maria moeten het doen met een ezeltje waarbij Jozef ernaast liep om alles een beetje te begeleiden. Uiteindelijk komen ze samen aan op de plaats van bestemming: ze rijden Bethlehem binnen, eindelijk.

Snel het plaatselijke hotel opzoeken, maar helaas inmiddels uitverkocht, geen plaats meer. Maar op dat moment begint de bevalling. Waar Jozef en Maria waren, weten we niet. Er staat niets over een stal waar ze in verbleven al onze kerststalletjes ten spijt.

Er wordt wel gesproken over een voerbak, een kribbe, waar het Kind Jezus ingelegd wordt na de bevalling. Die voerbak verwachten we blijkbaar in een stal, vandaar onze kerststalletjes. We lezen er echter niets over.

Was het een grot zoals in de traditie vaak werd gedacht? Ergens buiten? Of toch een stal? Ach, maakt het veel uit? Het was een plaats waar de meeste mensen de nacht niet doorbrengen. Als we nog even denken aan het contrast in het verhaal:

keizer Augustus in zijn residentie en Jozef en Maria op een plaats waar de dieren zijn. De keizer die de 'verhevene' genoemd wordt in contrast met de Koning van de wereld, de Messias, de Redder en Verlosser, neergelegd in een voerbak.

Keizer Augustus had een belangrijke rol, zonder dat hij het zelf wist, om een profetie van Micha in vervulling te doen gaan. In Micha 5:2 lezen we: 'Uit jou, Betlehem in Efrata, te klein om tot Juda's geslachten te behoren, uit jou komt iemand voort die voor mij over Israël zal heersen. Zijn oorsprong ligt in lang vervlogen tijden, in de dagen van weleer.'

Het bevel van Augustus maakte dat Jozef en Maria op de dag van de bevalling in Bethlehem bivakkeerden. In dat onoogelijke Bethlehem, vooral in contrast met Rome, in dat kleine plaatsje in Juda, wordt de Koning van de wereld geboren. De Koning van de wereld, die de Zoon van God is.

En God betreedt daar in Zijn Zoon niet de troon, maar wordt in doeken gewikkeld en in een voerbak gelegd. Een groot contrast tussen de keizer en de Koning, tussen hem die denkt alle macht te hebben en tussen Hem die uiteindelijk alle macht heeft.

God is zo groot dat Hij zo klein kon worden als een hulpbehoevend kind in een kribbe. Daar raken we eigenlijk nooit over uitgedacht. We krijgen het ook niet allemaal in de vingers. Het is ons te wonderlijk. Moest het allemaal op deze manier, vragen we ons misschien wel eens af? Ik denk dat het vast zo moest, anders had God het toch wel anders gedaan.

Het nederige van de geboorte van Jezus wordt ook duidelijk als we zien wie zich als eersten melden op kraamvisite. Geen voorname mannen en vrouwen uit Rome of zelfs Jeruzalem, nee, eenvoudige herders die de wacht hielden bij hun kudde. Stoere en ruige mannen.

Ze waren door God Zelf op de hoogte gebracht van Zijn komst op deze wereld.

Een bijzondere gebeurtenis. Als we het ons een beetje proberen voorstellen dan moeten zelfs deze stoere kerels zich een hoedje geschrokken zijn. Een stille nacht die een heilige nacht werd.

Deze herders waren door hun werk in het veld onrein en moesten ook zo behandeld worden. Het waren in de ogen van de gemiddelde burgers outcasts, verworpenen. Mensen die je liever niet in je buurt hebt. En wat vertelt het Evangelie ons: het zijn juist deze mensen die als eerste getuige mogen zijn van de geboorte van Jezus Christus, de Zoon van God.

De laatsten zullen de eersten zijn in het Koninkrijk van God. Dat moeten we ons altijd maar weer realiseren als we over andere mensen praten en misschien wel eens laatdunkend zijn over mensen die in onze ogen het niet zo goed doen in onze maatschappij.

De herders brengen de nacht door bij de kudde in het veld. Ik stel me zo voor dat ze met moeite de ogen open konden houden en dan ineens een enorm groot licht. Ze knipperen met hun ogen en zien een engel staan die omgeven is met de heerlijkheid van God. Dat moet een machtig gezicht geweest zijn.

De ruige kerels waren dan ook vast behoorlijk van slag. Het eerste wat de engel zegt is dan ook dat ze niet bang hoeven te zijn. Ze hoeven niet bang te zijn omdat de engel goed nieuws heeft en ten diepste niet alleen voor hen, maar voor heel het volk.

En wat is dat goede nieuws: vandaag is in de stad van David een Redder geboren, de Messias. De stad van David is Bethlehem omdat David daar geboren is. Daar in Bethlehem is de Messias geboren. Vele profetieën in het Oude Testament spreken over de komst van de Messias, de Redder en Verlosser.

Er is lang naar uitgezien, maar nu is het dan zover. De engel gaat verder in zijn spreken, hij zegt dat ze een Kind in een doek gewikkeld in een voederbak

zullen aantreffen. De engel lijkt zich dus niet eens af te vragen of de herders ook daadwerkelijk op zoek zullen gaan. Nee, daar gaat de engel vanuit.

Dan ineens zijn er net zo plotseling als de ene engel kwam, vele andere engelen en een groot engelenkoor vat de lofzang aan. 'Eer aan God in de hoogste hemel en vrede op aarde voor alle mensen die hij liefheeft.'

We hebben het nu niet verder gelezen, maar als u het Bijbelverhaal verder leest, ontdekt u dat de herders inderdaad naar Bethlehem gingen en Jezus vonden zoals de engel het hen had verteld.

Tot zover het bekende verhaal dat ieder jaar opnieuw verteld wordt over de hele wereld. Een verhaal dat u misschien al vele keren gehoord heeft, misschien al wel 80 jaar of misschien zelfs nog meer. Maar de cruciale vraag is natuurlijk wat doet dat verhaal met ons en wat doen wij met het verhaal.

Waarom is God in Jezus Christus mens geworden? Ten diepste is dat om ons te redden, om ons te verlossen uit zonde en schuld. Dat klinkt nogal zwaar zo in deze tijd van sfeer en romantiek, maar zo is het wel. Het ging God bij wijze van spreken aan het hart dat wij verloren zouden gaan en daarom kwam Hij in Christus om ons een weg te wijzen en ons te verlossen.

Hij kwam om te sterven aan een kruis. Dat kruis is bij wijze spreken gemaakt uit het hout van de kribbe, want beide staan niet los van elkaar. Maar wat doen wij ermee. Volgen we Jezus Christus in de voorbeelden die Hij aan ons gaf in de manier waarop Hij met mensen omging?

Laten wij ons door Hem verlossen? Willen we onze zonden en tekorten erkennen en aan Hem belijden? Als we leren knielen bij de kribbe als mensen die het Kind erkennen als onze Messias en Verlosser, pas dan zullen het echt gezegende Kerstdagen worden.

Pas dan worden wij bij het geboortefeest van Jezus zelf opnieuw geboren en is er een nieuw begin dat begint met het loven en prijzen van Gods liefde in Jezus Christus aan ons betoond. Hem zij lof en eer van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Amen.